

SKEDSMO KOMMUNE

- møtestedet på Romerike

Miljø

Miljødepartement
Pb 8013 Dep

0030 Oslo

Deres ref: 200603436-/GH
Vår ref: 2007/520 - 32899/2007

Saksbeh:
Sigrid Louise Bjørnstad,

Dato:
12.11.2007

Utkast til lov om naturområder i Oslo og nærliggende kommuner (Marka) - høringsuttalelse

Vi viser til Deres brev av 26.06.07, hvor høringsinstansene er bedt om å avgi høringsuttalelse til forslaget til ny Markalov innen 15.11.07.

Hovedutvalg for kultur, miljø og landbruk i Skedsmo kommune behandlet saken i sitt møte 24.10.07 (PS 07/45) og avga innstilling til Skedsmo formannskap som behandlet saken i sitt møte 31.10.07 (PS 07/178).

Vedlagt oversendes kopi av Formannskapets vedtak, samt administrasjonens saksframlegg i saken. Høringsuttalelsen vil også bli fremsendt på mail til postmottak@md.dep.no.

Med hilsen

Sigrid Louise Bjørnstad
Sigrid Louise Bjørnstad
miljøplanlegger

Vedlegg: Vedtak i Skedsmo formannskap 31.10.07
Saksframlegg. Utkast til lov om naturområder i Oslo og nærliggende kommune
(Marka) - høringsuttalelse

Behandling i formannskapet - 31.10.2007:

Forslag fra Kåre Mæland (SV):

Pkt 6 i innstillingen fra Hovedutvalget for kultur, landbruk og miljø endres til:

Det forutsettes at saksbehandlingsreglene sørger for en samordnet behandling etter alt relevant lovverk.

Forslaget fikk 3 stemmer (SV, V 1H) og falt.

Vedtak i formannskapet - 31.10.2007:

1. Skedsmo kommune er positive til Regjeringens forslag til Lov for marka, som vil sikre markas verdier i forhold til naturmiljø, naturopplevelse, friluftsliv og fysisk aktivitet, og sikre områdene i forhold til natur- og rekreasjon for befolkningen i Skedsmo og store deler av hovedstadsområdet.
Det er i lovforslaget ikke tatt med sikring av Markas grenser. Dette kan gjøres ved endringer i lovforslaget slik at formålet med denne loven er; - å sikre grensene for de friluftsområder som er foreslått,- å bevare et rikt og variert naturmiljø i områdene,- å sikre befolkningens omfattende bruk av Marka og dens behov for friluftsliv og naturopplevelser,- å ta vare på kulturminnene,- å tilpasse skogbruket og andre virker til de forannevnte formål. Videre foreslås at regjeringen vurderer forslaget om ikke å legge forvaltningen av skogbruket inn under Markaloven på nytt.
I tillegg til Romeriksåsen foreslås at deler av Asakogen, Hexeberg/Vardeåsen og Bråteåsen omfattes av Markaloven.
Vedtatt med 10 mot 3 stemmer (FrP)
2. Skedsmo kommune erkjenner betydningen av Marka for rekreasjon og friluftsliv, og derigjennom for folkehelsen i kommunen. Vi ser at forslaget til ny Markalov vil gi friluftsliv, naturopplevelser og idrett en enda sterkere prioritet enn dagens lovverk for Marka (retningslinjer i medhold av plan- og bygningsloven og Markaforskriften).
Enstemmig vedtatt.
3. Skedsmo kommune har hatt en relativt restriktiv holdning til tiltak innenfor sin del av Marka (deler av Gjelleråsmarka og deler av Romeriksåsene). Forslaget til ny Markalov vil i liten grad endre denne praksisen.
Enstemmig vedtatt.
4. Skedsmo kommune vil vurdere eventuelle grensejusteringer og nye Markaområder ved rullering av Kommuneplanen. En aktuell grensejustering synes å kunne være ved Lahaugmoen i Gjelleråsmarka
Enstemmig vedtatt.
5. Skedsmo kommune ser behov for en nærmere avklaring av hvilke tiltak som regnes som landbruksiltak i forhold veilederen til Landbruk Pluss (T-1443).
Enstemmig vedtatt.
6. Det forutsettes at saksbehandlingsreglene sørger for en samordnet behandling etter alt relevant lovverk og at kost-nytte-vurderinger legges til ved vedtak om særskilt vern.
Vedtatt med 10 mot 3 stemmer (SV,V,1H)

7. Grunneier bør så langt det er praktisk mulig gis ansvar for skjøtsel i eventuelle verneområder og for anlegg, rydding og merking av stier og løyper og gis kompensasjon for dette. Alle rådighetsbegrensninger bør kompenseres av staten.
Enstemmig vedtatt.
8. Kommunene må få en representasjon i Markarådet, og Markarådet bør inneha skog- og jordbruksfaglig ekspertise.
Enstemmig vedtatt.
9. Skedsmo kommune støtter at Statens naturoppsyn (SNO) gis ansvar for kontroll og tilsyn i samarbeid med kommunen. Det bør utarbeides retningslinjer for dette samarbeidet. Det forutsettes at SNO styrkes tilstrekkelig.
Enstemmig vedtatt.

SAKSFRAMLEGG

SKEDSMO KOMMUNE

Saksmappe	Løpnr.	Saksbehandler
2007/520	26649/2007	Sigrid Louise Bjørnstad

Utkast til lov om naturområder i Oslo og nærliggende kommuner (Marka) - høringsuttalelse

Saksgang

Utvalgssaksnr	Utvalg	Møtedato

Rådmannens forslag til vedtak:

1. Skedsmo kommune erkjenner betydningen av Marka for rekreasjon og friluftsliv, og derigjennom for folkehelsen i kommunen. Vi ser at forslaget til ny Markalov vil gi friluftsliv, naturopplevelser og idrett en enda sterkere prioritet enn dagens lovverk for Marka (retningslinjer i medhold av plan- og bygningsloven og Markaforskriften).
2. Skedsmo kommune har hatt en relativt restriktiv holdning til tiltak innenfor sin del av Marka (deler av Gjelleråsmarka og deler av Romeriksåsene). Forslaget til ny Markalov vil i liten grad endre denne praksisen.
3. Skedsmo kommune vil vurdere eventuelle grensejusteringer og nye Markaområder ved rullering av Kommuneplanen. En aktuell grensejustering synes å kunne være ved Lahaugmoen i Gjelleråsmarka.
4. Skedsmo kommune ser behov for en nærmere avklaring av hvilke tiltak som regnes som landbrukstiltak i forhold veilederen til Landbruk Pluss (T-1443).
5. Det forutsettes at saksbehandlingsreglene sørger for en samordnet behandling etter alt relevant lovverk og at kost-nytte-vurderinger legges til grunn ved vedtak om særskilt vern.
6. Grunneier bør så langt det er praktisk mulig gis ansvar for skjøtsel i eventuelle verncområder og for anlegg, rydding og merking av stier og løyper og gis kompensasjon for dette. Alle rådgighetsbegrensninger bør kompenseres av staten.
7. Kommunene må få en representasjon i Markarådet, og Markarådet bør inneha skog- og jordbruksfaglig ekspertise.
8. Skedsmo kommune støtter at Statens naturoppsyn (SNO) gis ansvar for kontroll og tilsyn i samarbeid med kommunen. Det bør utarbeides retningslinjer for dette samarbeidet og det. Det forutsettes at SNO styrkes tilstrekkelig.

1. Bakgrunn

1.1. Kart

Kommunekart med dagens Markagrense (Vedlegg 1).

1.2. Vedlegg i saken

Vedlegg 2. Høringsbrev: Utkast til lov om naturområder i Oslo og nærliggende kommuner (Marka). Brev av 26.06.07 fra Miljøverndepartementet

Vedlegg 3. Utkast til markalov

Utrykket vedlegg

Lov om naturområder i Oslo og nærliggende kommuner (Marka) - høringsutkast

1.3. Tidligere vedtak

Markagrensene ble stadfestet av Miljøverndepartementet i 1986, på bakgrunn av innspill fra de aktuelle kommunene, deriblant Skedsmo. Markagrensen i Skedsmo kommune har senere vært fastsatt i Kommuneplanens arealdel, senest ved vedtak i kommunestyret 11.10.07 (Kommuneplan 2006 - 2017). Det er vedtatt følgende retningslinje:

- *For områder som inngår i Marka og for høyt prioriterte LNF – områder, skal det utvises en meget restriktiv praksis ved behandling av søknader om dispensasjon for bygge- og anleggstiltak, bortsett fra tilretteleggingstiltak for friluftsliv i h.h.t kommunedelplan for idretts- og friluftsliv. Søknader om dispensasjon i Markaområdene skal forelegges Fylkesmannen i Oslo og Akershus før vedtak fattes. Vassdragsområdene i Marka inngår i vassdragsklasse 3.*
- *Skogbrukslovens § 11 skal gjelde for hele kommunen (Meldeplikt ved skogbrukstiltak)*

1.4. Problembeskrivelse

Regjeringen gikk i Soria Moria-erklæringen inn for å innføre et særskilt lovfestet vern av Oslo-marka og andre bymarker. Miljøverndepartementet har derfor, i samarbeid med Landbruks- og matdepartementet og Kommunal- og regionaldepartementet, utarbeidet et utkast til en egen lov om naturområdene i Oslo og nærliggende kommuner (Marka). Utkastet er nå sendt på høring med høringsfrist 15.11.07. For ordens skyld opplyses at Miljøverndepartementet den 29.06.07 vedtok forskrift om rikspolitisk bestemmelse om midlertidig markagrense for naturområdene i Oslo og nærliggende kommuner (Marka), Oslo og Akershus. For denne ble det gitt en meget knapp høringsfrist som umuliggjorde en politisk behandling. Skedsmo kommune avga imidlertid en administrativ uttalelse hvor man ba om en klargjøring av hvilke tiltak som regnes for landbrukstiltak. For øvrig hadde ikke Skedsmo kommune noen merknader.

1.5. Faktaopplysninger

1.5.1 Gjeldende lovverk for forvaltningen av Marka

De viktigste delene av lovverket som regulerer forvaltningen av Marka, må sies å være *Plan- og bygningsloven*, som hjemler fastsettelsen av Markagrensen og retningslinjer for eventuelle bygg- og anleggstiltak, og *Skogbruksloven* og *Markaforskriften* (forskrift om skogbehandling og skogsdrift for skogsområder i Oslo og nærliggende kommuner (Marka), Røyken, Lier, Hole, Ringrike, Jevnaker, Lunner, Asker, Bærum, Oslo, Nittedal, Nannestad, Gjerdrum, Skedsmo, Lørenskog, Rælingen, Enebakk, Ski og Oppegård kommuner, Akershus, Buskerud og Oppland). Den nye rikspolitiske bestemmelsen av 29.06.07 er hjemlet i Plan- og bygningsloven.

I tillegg vil bestemmelser i følgende lover også være viktige for forvaltningen av Marka: Friluftslvsloven, Jordloven, Naturvernloven, Viltloven, Motorferdselsloven, Vannressursloven, Lakse- og innlandsfiskekloven, Forurensningsloven og Energiloven.

Formålet med den nye rikspolitiske bestemmelsen er å ivareta nasjonale og regionale natur- og friluftsinnteresser i Marka. Dette vil man oppnå ved å beskytte arealene mot bygge- og anleggstiltak, mv., som ikke er ledd i landbruksnæring og som vil kunne redusere ferdselsmuligheter og opplevelseskvaliteter. Bestemmelsen fastslår at uten fylkesmannens samtykke er det forbudt å sette i verk tiltak nevnt i plan- og bygningslovens §§ 86a, 86b og 93. Unntatt er tiltak som er nødvendige i forbindelse med landbruksnæring og tiltak som er i samsvar med reguleringsplan eller kommuneplanens arealdel, når disse er vedtatt etter at den rikspolitiske bestemmelsen trådte i kraft. Tidligere vedtatte reguleringsplaner, ol. i Marka er i utgangspunktet ikke gyldige lenger.

Gjeldende *Markaforskrift* ble vedtatt 02.04.93 og ble endret 16.02.94. Den erstattet en tidligere tilsvarende forskrift vedtatt 23.09.83. Formålet er å sikre at utøvelsen av skogbruket i Marka bidrar til å bevare og utvikle områdets kvaliteter knyttet til friluftsliv, landskap, kulturminner og vannforsyning. Det er derfor satt krav om at skogbehandlingen skal sikre at skogens økologiske mangfold og funksjoner bevares. Ved skjøtsel og hogst i kantsonene mot veger, stier, elver, bekker, vann, myr, fuktskog og innmark skal formålene knyttet til friluftsliv, naturmiljø og landskap ivaretas. Det skal skje en tilfredsstillende rydding, også ved vanlig benyttede stier, løyper og andre ferdselsårer. Hogst skal meldes til kommunen, og kommunen kan nekte hogst eller gi pålegg om hvordan hogsten skal foregå, dersom man finner at hogsten gir vesentlige ulemper for friluftsliv, naturmiljø, landskap, vannforsyning eller kulturminner. Det er generelt forbud mot bruk av plantevernmidler og mot ny grøfting og tørlegging av myr og fuktskog. Bygging av nye skogsveger skal behandles i tråd med bestemmelsene i gjeldende forskrift om planlegging og godkjenning av skogsveger. Det er begrenset tillatelse til terrengtransport, og eventuelle sjenerende eller skjemmende terrengskader skal utbedres snarest mulig, også i forhold til erosjon og avrenning.

1.5.2 Forslaget til ny Markalov

Som nevnt er hovedhensikten med å få vedtatt en Markalov å lovfeste vernet av Oslomarka, med sikte på å bevare et rikt og variert landskap og natur- og kulturmiljø, og å sikre områdets spesielle verdi for friluftsliv, naturopplevelser og idrett. Samtidig skal det tas hensyn til bærekraftig bruk til andre formål.

Forslaget til Markalov har i alt 22 paragrafer, som fastsetter formålet med loven og lovens geografiske virkeområde, samt gir bestemmelser om hva slags tiltak som etter en søknadsbehandling kan tillates og hvem som er myndighet til å avgjøre slike søknader. Kommunene skal være den lokale markamyndighet, og Fylkesmannen i Oslo og Akershus skal være ansvarlig for all klagebehandling. Det er gitt regler for saksbehandling, klageadgang, tilsyn og kontroll, retting og avbøtende tiltak, tvangsmulkt og straff. Loven begrenser motorferdsel i Marka og gir mulighet for å verne områder ut fra friluftslivshensyn, bl.a. basert på naturopplevelsesverdiene. Nøyaktig geografisk avgrensning av Marka, samt sammensetning, oppgaver og arbeidsordning for Markarådet, vil skje gjennom egne forskrifter. Loven hjemler også muligheten for å fastsette egne forskrifter med nærmere bestemmelser for

- anlegg, rydding, merking og preparering av stier og løyper i Marka
- motorferdsel i utmark og vassdrag, samt forbud mot/begrensning av motorferdsel på privat veg for andre enn fastboende og besøkende til disse og regulerende bestemmelser for lovlig ferdsel.
- saksbehandlingen av søknader om tillatelse eller dispensasjon

Departementet eller regional planmyndighet kan også utarbeide en plan på regionalt nivå for nærmere angitte temaer av regional eller nasjonal betydning.

Nytt er det at Statens naturoppsyn får et større ansvar for tilsyn og kontroll i samarbeid med kommunene og at det kan opprettes et eget Markaråd med en ombudsmannsrolle. En oppsummering av bestemmelsene i den nye Markaloven og av departementets utfyllende kommentarer, samt vurderinger/kommentarer er gitt i vedlegg 4.

2. Vurderinger og konklusjon

Forslaget til den nye Markaloven legger opp til en helhetlig forvaltning med felles normer. Den bygger i stor grad på dagens regulering gjennom Markaforskriften og gjennom retningslinjer fastsatt i medhold av plan- og bygningsloven. Den vesentligste forskjellen synes å være at hensynet til naturopplevelsverdier og friluftsliv er gitt en klarere prioritet, og dette betyr at ved vurdering av eventuelle tiltak skal hensynet til friluftslivet veie tungt. Men en bærekraftig skogbruksdrift i tråd med gjeldende Markaforskrift og Levende Skog standard skal fortsatt kunne finne sted.

Skedsmo kommunes forvaltning av arealene i kommunens del av Marka (deler av Gjelleråsmarka og deler av Romeriksåsene) må langt på vei sies å ha vært i tråd med bestemmelsene i den nye Markaloven. Markaloven innebærer da heller ikke vesentlige endringer i de faktiske bestemmelsene, selv om friluftslivet, naturopplevelser og idrett skal tillegges en meget stor vekt og får en forrang fremfor andre formål, ved behandling av søknader om tiltak i Marka. Kommunene skal fremdeles være lokal Markamyndighet. Fylkesmannen i Oslo og Akershus har også tidligere behandlet klagesaker i Skedsmo. Det at Fylkesmannen i Oslo og Akershus skal behandle klagesakene i alle kommunene vil derfor ikke innebære noen endring for Skedsmo.

Avgrensningene for Marka er i utgangspunktet de "gamle" grensene, men det åpnes opp for justeringer av denne Markagrensen og for at Markalovens bestemmelser også skal gjelde for nye områder. Selve utkastet til loven fastsetter ikke grensene, men det vil bli fastsatt en ny forskrift med hjemmel i loven hvor man vil fastsette grensene. Før en slik forskrift kan vedtas, må det imidlertid være en ny høring, og det forutsettes også en åpen prosess mot grunneierne. Kommunene er imidlertid anmodet om å komme med tilbakemelding om eventuelle grensendringer/nye områder også i denne omgangen.

For Skedsmo kommune synes det å kunne være aktuelt å endre grensene i Gjelleråsmarka ved Lahaugmoen, slik at en eventuell skytebane her blir lagt utenom Markaområdet. For selv om skyting langt på vei kan sies å være en utmarksbasert idrett og dermed skulle kunne finne sted i Marka, går det også frem av lovens forslag til bestemmelser at idrettsanlegg fortrinnsvis skal legges utenom Marka. Det kan også være aktuelt å gi andre friluftsområder i kommunen "Markastatus". Dette vil det være naturlig å vurdere ved rullering av kommuneplanen, i samarbeid med aktuelle grunneiere og aktuelle nabokommuner.

Marka skal være LNF-område i Kommuneplanens arealdel, og tiltak i strid med dette arealformålet er i utgangspunktet ikke tillatt. Slik sett er det bare bygge- og anleggsvirksomhet som har direkte tilknytning til landbruk som er tillatt. For alle andre tiltak må det søkes tillatelse/dispensasjon (og også for landbruks tiltak må det meldes/sendes byggesøknad i samsvar med Plan - og bygningsloven). Av merknadene til loven går det frem at man snakker om *tradisjonell* landbruksvirksomhet, og det er også listet opp en lang rekke tiltak som ikke uten videre faller inn under LNF-kategorien. Men slike tiltak kan i noen grad være i tråd med utviklingen av landbruket i mer moderne retning (tilleggsaktiviteter for å opprettholde driften, f.eks. ridehaller/ridesenter). Det synes derfor som om opplistingen av tiltak som ikke er tillatt i et LNF-område, i merknadene til § 4, ikke er helt i samsvar med veielederen til Landbruk Pluss (T-1443). Av denne går det også frem at det ofte vil være en skjønnsmessig vurdering om et tiltak

inngår i landbruksbegrepet (er nødvendig for driften av gården) eller ikke. I første omgang vil det være kommunene som avgjør dette, men ved at all klagebehandling legges til Fylkesmannen i Oslo og Akershus, vil man etter hvert få en enhetlig praksis. Det kan allikevel være behov for en nærmere avklaring i forhold til T-1443. I denne sammenheng er det verdt å merke seg at også for landbrukstiltak vil være nødvendig med godkjenning etter plan- og bygningsloven og noen ganger også etter annet lovverk, som f.eks. Jordloven, Skogbrukslov, o.a. Det forutsettes derfor at så vel sentrale som lokale (internt i kommunen) saksbehandlingsregler sørger for en samordnet behandling, hvor vurderinger av landbruksfaglige forhold, hensynet til biologisk mangfold, o.l. blir inkludert.

Loven åpner for at det kan gis tillatelse til anlegg av stier og løyper. For større anlegg skal det kreves reguleringsplan i tillegg. Dette skal skje i samråd med grunneier. Departementet kan imidlertid også i egen forskrift gi bestemmelser om anlegg, rydding, merking eller preparering av stier og løyper innenfor bestemte områder. Dette innebærer en rådighetsbegrensning for grunneierne, og det rimelig at det opprettes en kompensasjons-/erstatningsordning for dette og for eventuell skade. Denne bør også omfatte midlertidig vern.

Når det gjelder særskilt vern av friluftsområder, er det fastsatt at det skal gis erstatning etter alminnelige rettsgrunnsetninger. Det er viktig at kost-nyttevurderinger, som også inkluderer skogbruksforhold, legges til grunn for vernet. Likedan er det viktig at avtaler om skjøtsel/skånsomt uttak i slike områder fortrinnsvis inngås med grunneier, da dette kan være med på å opprettholde inntektsgrunnlaget for gårdsbruket. Det bør vurderes om ikke avtaler om anlegg, rydding og merking av løyper og stier også kan inngås med grunneier(ne), og om det ikke bør opprettes en tilsvarende tilskuddsordning som den man har for miljøtiltak.

Når det gjelder Markarådet, som skal ha en ombudsmannsrolle, synes det ikke som om kommunene skal ha noen rolle. Rådet vil kunne få en viktig rolle i forbindelse med søknader om dispensasjoner fra Markaloven. Kommunene bør derfor være representert i Markarådet med én eller flere representanter, uten at rådet behøver å bli for stort for det. Det synes også å være hensiktsmessig å få inn noe jord- og skogbruksfaglig ekspertise i Markarådet.

Statens naturoppsyn (SNO) skal ha ansvar for tilsyn og kontroll sammen med kommunene. Dette nødvendiggjør at det lages retningslinjer for hvordan dette samarbeidet skal fungere. Det nødvendiggjør også en styrking av SNO i vår region.

Skedsmo kommune den

Torstein Leiro
rådmann

7. Utkast til Markalov

§ 1 Formål:

Formålet med loven er å bevare et rikt og variert landskap, natur- og kulturmiljø i Marka og sikre områdets spesielle verdi for friluftsliv, naturopplevelse og idrett. Det skalsamtidig tas hensyn til bærekraftig bruk til andre formål.

§ 2 Geografisk avgrensning

Loven gjelder følgende områder (Marka): Kjekstadmarka, Vestmarka, Krokskoggen, Bærumsmarka, Nordmarka, Lillomarka, Romeriksåsene, Gjelleråsmarka, Østmarka og Sørmarka. Loven kan gjøres gjeldende for nærliggende områder av tilsvarende kvalitet.

Nærmere avgrensning av områder skal foretas ved vedtak som treffes av Kongen.

Før vedtak fattes skal forslag til vedtak sendes på høring og legges ut til offentlig ettersyn i de berørte kommuner og gjøres tilgjengelig gjennom elektroniske medier. Utvidelser og mindre justeringer av eksisterende grenser kan foretas på samme måte.

De nøyaktige grensene skal framgå av kart som skal være offentlig tilgjengelig i de kommuner som har områder innenfor Marka.

§ 3 Myndigheter etter loven

Myndigheter etter denne loven er:

- a. Departementet
- b. Fylkesmannen
- c. Fylkesmannen i Oslo- og Akershus
- d. Direktoratet for naturforvaltning
- e. Statens naturoppsyn
- f. Fylkeskommunen
- g. Akershus fylkeskommune
- h. Kommunen

Departementet er øverste myndighet etter loven her og tar stilling til søknader om dispensasjon fra forbudet mot etablering av offentlig infrastruktur, jf. §§ 7 og 10.

Fylkesmannen i Oslo- og Akershus tar stilling til søknader etter § 6 fjerde ledd.

Kommunen tar som lokal myndighet stilling til søknader om tiltak etter §§ 5 og 6 første ledd og dispensasjoner fra § 4. Dersom en sak krever samordning over kommunegrenser, eller nasjonale hensyn tilsier det, kan søknader om tiltak etter § 5 og 6 første ledd og 10 behandles av departementet.

§ 4 Forbud mot bygge- og anleggstiltak, planlegging mv.

Marka er landbruks-, natur og friluftsområde i arealdelen til kommuneplan eller kommunedelplan, og bygge- og anleggstiltak og andre tiltak i strid med arealformålet er ikke tillatt, jf. plan- og bygningsloven § 20-6. Det kan ikke åpnes for spredt utbygging etter plan- og bygningsloven § 20-4 annet ledd bokstav c. Rettsvirkningen etter første ledd omfatter ikke:

- a) tiltak som går inn under plan- og bygningsloven § 86 om hemmelige anlegg
- b) områder vernet etter naturvernloven

For å fremme formålet med loven kan departementet eller regional planmyndighet utarbeide plan på regionalt nivå etter plan- og bygningslovens bestemmelser for nærmere angitte temaer av regional eller nasjonal betydning. Planen skal ligge til grunn for forvaltningen etter loven her.

Det kan bare fremmes reguleringsplaner på de vilkår som framgår av bestemmelsene §§ 5, 6 og 7.

§ 5 Idrettsanlegg

Etablering eller utvidelse av idrettsanlegg krever tillatelse etter loven her og reguleringsplan etter plan- og bygningsloven Kap VII. Idrettsanlegg skal i minst mulig grad etableres i Marka. I Marka kan det bare etableres idrettsanlegg som fremmer formålet med loven, og som ikke medfører støy utover anleggets nærområde. I vurderingen skal det legges vekt på det regionale eller nasjonale behovet for anlegget. Idrettsanlegg skal i størst mulig grad samlokaliseres og plasseres så nært bebyggelsen som mulig, men slik at det samtidig legges vekt på befolkningens behov for grønne omgivelser og turområder.

Ved søknad om konsesjon til uttak av vann til snøproduksjon til alpinanlegg m.v etter vannressursloven skal fylkesmannen gi uttalelse til vassdragsmyndigheten med utgangspunkt i denne lovens formål. I vurderingen skal det legges vekt på å unngå negative virkninger for friluftslivet.

§ 6 Tilrettelegging for ferdsel, stier og løyper mv.

Anlegg av stier og løyper krever tillatelse etter loven her. Anlegg av større løyper krever tillatelse fra kommunen og reguleringsplan etter plan- og bygningsloven Kap VII.

Ved tvil om tiltaket krever reguleringsplan kan saken kreves avgjort av Fylkesmannen i Oslo og Akershus. Avgjørelsen kan ikke påklages.

Departementet kan i forskrift gi nærmere bestemmelser om anlegg, rydding, merking og preparering av stier og løyper i Marka og om at det ikke, eller bare på nærmere vilkår skal ryddes, anlegges, merkes eller prepareres stier eller løyper innenfor bestemte områder i Marka.

Anlegg, rydding, merking og preparering av permanente stier og løyper skal skje i samråd med vedkommende grunneier eller grunneierorganisasjon.

Fylkesmannen i Oslo og Akershus kan gi offentlige myndigheter og organisasjoner med allment friluftsliv som formål rett til å anlegge, rydde, merke og preparere stier og løyper i Marka. Tillatelse kan gis for avgrensede områder eller for enkelte stier eller løyper.

Fylkesmannen i Oslo og Akershus kan i det enkelte tilfelle vedta at inngrep etter andre og fjerde ledd kan foretas uten forutgående skjønn. Volder tiltaket skade, kan vedkommende eier eller bruker kreve avgjort ved skjønn om erstatning skal gis og i tilfelle med hvilket beløp. De lovbestemte kostnader ved skjønnet skal erstattes eieren (brukeren) hvis skjønnet ikke finner å burde gjøre unntak, fordi erstatningssøkeren har avslått et rimelig forlikstilbud eller uten rimelig grunn har forlangt skjønn. I den utstrekning det finnes rimelig kan erstatningssøkeren også tilkjennes erstatning for utgifter som har vært nødvendig for å ivareta hans tarv under skjønnsaken.

Grunneier eller bruker kan kreve omlagt sti eller løype som påfører ham særlig skade eller ulempe, dersom dette kan skje uten vesentlig ulempe for friluftslivet eller allmenne interesser for øvrig. Omlegging kan også kreves av organisasjoner med naturvern og friluftsliv som formål, for stier og løyper som medfører eller kan medføre vesentlig skade på naturmiljøet.

Krav om omlegging rettes til den som holder løypa eller stien ved like. Tvist om omlegging kan kreves avgjort av Fylkesmannen i Oslo og Akershus.

§ 7 Offentlig infrastruktur (veier, kraftproduksjonsanlegg, dammer, vannforsyningsystemer, kraftledninger mv).

Etablering eller utvidelse av veier, kraftproduksjonsanlegg, dammer, vannforsyningsystemer, kraftledninger mv. i Marka er ikke tillatt og krever dispensasjon fra departementet etter loven her og reguleringsplan etter plan- og bygningslovens bestemmelser Kap VII. Kravet til reguleringsplan gjelder ikke kraftproduksjonsanlegg som skal konsesjonsbehandles.

§ 8 Motorferdsel

I Marka er motorferdsel i utmark og vassdrag ikke tillatt med mindre annet følger av loven her eller forskrift gitt i medhold av loven her. All motorferdsel i utmark og på islagte vassdrag mv. skal foregå varsomt og foregå på tidspunkter som i minst mulig grad medfører ulemper for friluftslivet, skader i terrenget og forstyrrelser på dyrelivet.

Departementet kan gi nærmere bestemmelser ved forskrift. På disse vilkår er nødvendig motorferdsel tillatt i forbindelse med

- a) politi-, ambulans- og redningstjeneste og oppsyns- og tilsynstjeneste etablert med hjemmel i lov*
- b) offentlig post- og teletjenester*
- c) person- og godstransport til og fra faste bosteder og i jordbruks- og skogbruksnæring. Jakt, fiske og bærsanking regnes ikke som næring i denne forbindelse.*
- d) skånsom transport av felt elg*
- e) drift og vedlikehold av hytter som er åpne for allmennheten*
- f) forsvarets øvelser, forflytninger og transporter*
- g) transport i forbindelse med anlegg og drift av veger og større anlegg*
- h) rutetransport som drives med løyve i henhold til yrkestransportloven*
- i) vedlikehold av eksisterende løyper*

- j) anlegg av nye løyper og utvidelse av eksisterende løyper som er godkjent etter loven her
  - k) transport i forbindelse med fiskekultiveringstiltak med offentlig formål
  - l) drift og vedlikehold av eksisterende energi- og kraftanlegg i områder som er vernet eller midlertidig vernet etter § 11
  - m) nødvendig istandsetting ved akutt utfall i områder som er vernet eller midlertidig vernet etter § 11
- Departementet kan ved forskrift forby eller begrense ferdselen med motorkjøretøy på privat veg for andre enn fastboende og besøkende til disse når ferdselen ikke har erverv, forvaltning eller oppsyn til formål eller skjer i politi, ambulanse-, brannvern – eller sikringsøyemed. Det kan fastsettes regulerende bestemmelser for eller lovlig ferdsel med motorkjøretøy på vegene.

§ 9 Behandlingen av søknader etter loven

Søknad om tillatelse etter loven her skal være skriftlig og undertegnet av søker. Søknaden skal gi de opplysninger som er nødvendige for at kommunen kan ta standpunkt til tiltaket. Det skal fremgå av søknaden om det søkes om dispensasjon fra § 4. Tiltak som kan tillates med de begrensninger som framgår av 5 og 6, må ikke utføres uten at søknad på forhånd er sendt myndigheten etter loven her, og denne deretter har gitt tillatelse. Tillatelse etter tredje ledd kan bare gis såfremt fordelene ved vedtaket må anses større enn de skader og ulemper tiltaket vil medføre for friluftslivet, naturmiljøet eller de allmenne interesser for øvrig. Det kan settes vilkår for tillatelsen. Departementet kan i forskrift gi nærmere bestemmelser om behandlingen av søknader etter loven her.

§ 10 Dispensasjon

Kommunen kan gi varig eller midlertidig dispensasjon fra §§ 4, 5, 6 første ledd og 8. Departementet kan på samme vilkår gi dispensasjon etter § 7. Det kan settes vilkår for dispensasjonen. Dispensasjon kan bare gis dersom hensynene i lovens formålsbestemmelse ikke blir vesentlig tilsidesatt, og fordelene ved å gi dispensasjon etter en samlet vurdering anses for å være klart større enn ulempene for friluftslivet, naturmiljøet eller de allmenne interesser. Det kan settes vilkår for dispensasjonen. Det kan ikke dispenseres fra kravet til utarbeidelse av reguleringsplan etter plan- og bygningsloven eller andre saksbehandlingsregler. Bestemmelsene om dispensasjon i plan- og bygningsloven gjelder ikke. I saker av viktighet skal det før vedtak om dispensasjon etter denne bestemmelsen treffes innhentes uttalelse fra Rådet for markasaker (Markarådet).

§ 11 Klage mv.

Kommunens vedtak etter §§ 5 og 6 første ledd og 10 kan påklages til Fylkesmannen i Oslo og Akershus. Vedtak fattet av Fylkesmannen i Oslo og Akershus etter § 6 fjerde ledd kan påklages til Direktoratet for naturforvaltning. Vedtak fattet av departementet etter § 7 kan påklages til Kongen. Fylkesmannen og fylkeskommunen kan av eget tiltak påklage dispensasjoner etter § 10 og andre vedtak som kommunen fatter i eller i medhold av loven her. Organisasjoner som har friluftsliv som formål kan klage på vedtak fattet av kommunen etter §§ 5, 6 første ledd og 10. Reglene om klage i forvaltningsloven gjelder tilsvarende.

§ 12 Særskilt vern

Områder som på grunn naturopplevelsesverdier har særskilte kvaliteter for friluftslivet kan vernes som friluftslivsområde. I friluftslivsområde må det ikke iverksettes tiltak som vesentlig kan endre området verdi som friluftslivsområde. Departementet avgjør i tvilstilfelle om et tiltak kan endre området verdi som friluftslivsområde. Vedtak om å verne et friluftslivsområde treffes av Kongen, som ved forskrift kan fastsette nærmere bestemmelser om området, dets skjøtsel og bruken av det. For å hindre skade på verneverdier kan departementet gi forskrift om midlertidig vern av bestemt angitte områder. I forhold til private grunneiere og rettighetshavere som blir berørt av vedtaket, gjelder forvaltningslovens regler om enkeltvedtak. Departementet kan foreta skjøtsel og tilrettelegging for opplevelse av natur- og kulturmiljø som anses nødvendig av hensyn til formålet med vernet. Departementet kan overføre myndighet etter bestemmelsene her til kommunen eller fylkeskommunen.

§ 13 Saksbehandlingsregler

Når et arbeid med vern etter denne lov starter opp skal det tas kontakt med berørte fylkeskommuner og kommuner for å drøfte avgrensing av området, innhold i vernebestemmelser og spørsmål for øvrig av betydning for kommunens og fylkeskommunens planarbeid.

Vernemyndigheten skal kunngjøre en melding, som regel i minst 2 aviser som er alminnelig lest på stedet, der det gjøres rede for det påtenkte vernetiltak og de følger det antas å få. Så vidt mulig bør grunneiere og rettighetshavere underrettes ved brev og gis en rimelig frist for å komme med merknader før forslag utformes.

På et tidlig tidspunkt i forberedelse av vernetiltaket skal det søkes samarbeid med offentlige myndigheter, markaorganisasjoner m.v. som har særlig interesse i tiltaket

Når verneforslaget er utarbeidet skal det kunngjøres i Norsk Lysningsblad og i minst 2 aviser som er alminnelig lest på stedet at forslag om vern er utlagt til offentlig ettersyn. Kunngjøringen skal beskrive området forslaget omfatter og gi en rimelig frist for uttalelse som ikke må settes kortere enn 6 uker fra kunngjøringen. Så vidt mulig bør grunneiere og rettighetshavere underrettes ved brev.

I samband med kunngjøringen skal saken legges fram for fylkeskommunen og berørte statlige fagorganer til uttalelse.

Før vedtak om vern treffes, skal forslaget forelegges kommunestyret. Det kan settes en frist for kommunestyrets uttalelse.

Vedtaket i medhold av § 12 skal kunngjøres i Norsk Lovtidend og i en eller flere aviser i distriktet.

Vedtaket skal meddeles eieren og brukeren og vedkommende kommuner.

Gjelder vedtaket en eller flere særskilt angitte eiendommer, skal det tinglyses på vedkommende eiendom.

I andre tilfelle skal anmerking om vedtaket etter krav av vedkommende departement noteres på grunnboksbladet for de eiendommer som antas i vesentlig grad å ville bli berørt av vedtaket.

§ 14 Kompensasjon til eiere og rettighetshavere i verneområder

Økonomisk tap som følge av vedtak etter § 12 i denne loven kan i samsvar med alminnelige rettsgrunnsetninger kreves erstattet av staten. Med mindre annet blir avtalt, avgjøres spørsmålet ved rettslig skjønn etter begjæring av en av partene innen ett år etter at vedtaket er kunngjort. Departementet kan forlenge fristen. Reglene i domstolsloven §§ 153-158 gjelder så langt de passer.

§ 15 Rådet for markasaker (Markarådet)

Departementet kan oppnevne et råd for markasaker. Rådet skal arbeide for å fremme formålet med loven og kan av eget tiltak ta opp saker til behandling i rådet.

Rådet kan blant annet gi uttalelse til:

- a) søknader om tillatelser etter §§ 5, 6 og 7 og dispensasjon etter § 10
- b) forslag til reguleringsplaner
- c) forslag om vern av friluftsområder etter § 12

Rådet skal ha ti medlemmer med varamedlemmer som oppnevnes for fire år om gangen. Rådet velger selv sin leder.

Akershus fylkeskommune skal være rådets sekretariat.

Departementet fastsetter ved forskrift nærmere bestemmelser om rådets sammensetning, oppgaver og arbeidsordning herunder hvilke oppgaver sekretariatet skal utføre mv.

§ 16 Forholdet til andre lover

Bestemmelser gitt i eller i medhold av andre lover gjelder, hvis ikke annet følger av loven her.

§ 17 Tilsyn og kontroll

Myndighetene etter loven skal gjennom råd, veiledning og opplysning arbeide for å fremme formålene med loven her.

Statens naturoppsyn og kommunen fører tilsyn med at bestemmelsene gitt i og i medhold av denne lov blir overholdt. Statens naturoppsyn og kommunen avgjør på hvilke områder det skal føres tilsyn. Det skal legges vekt på å føre et så effektivt tilsyn som forholdene tilsier med minst mulig belastning for miljøet. Under utøvelse av tilsynet skal den som blir kontrollert eller den ansvarlige for virksomheten gi denne nødvendig bistand og opplysninger. Statens naturoppsyn kan stanse personer, fartøyer og motorkjøretøyer dersom dette er nødvendig for utøvelsen av tilsynet.

Myndighetene etter loven kan påpeke plikt etter andre lover som er av betydning for formålet med loven her og skal melde antatte brudd på plikter etter annet lovverk til ansvarlig tilsynsmyndighet.

§ 18 Retting og avbøtende tiltak

Kommunen og Statens naturoppsyn kan pålegge den ansvarlige å rette eller stanse forhold som er i strid med loven eller vedtak med hjemmel i loven.

Den som ved å overtre loven eller vedtak med hjemmel i loven forårsaker fare for miljøforringelse, skal sette i verk tiltak for å forhindre at slik miljøforringelse skjer. Har miljøforringelsen allerede inntrådt, gjelder plikten hindring av ytterligere miljøforringelse og - om mulig - gjenoppbygging av den tidligere miljøtilstand ved oppsamling, rydding, fjerning, planering eller andre egnede tiltak. Tiltak som i seg selv kan volde miljøpåvirkning av noen betydning, skal bare iverksettes etter samtykke av myndigheten etter loven eller pålegg etter første ledd.

Plikten til utbedring og gjenoppbygging gjelder ikke i den utstrekning det i lys av kostnadene og virkningene av tiltakene, miljøvirkningene av overtredelsen og overtrederens skyld og økonomiske stilling ville være særlig urimelig.

§ 19 Tvangsmulkt

For å sikre at bestemmelser gitt i eller i medhold av denne loven blir gjennomført, kan myndigheten etter loven fatte vedtak om tvangsmulkt.

Tvangsmulkt kan fastsettes når overtredelsen av en bestemmelse er oppdaget.

Tvangsmulkten begynner da å løpe dersom den ansvarlige oversitter den frist for retting av forholdet som myndigheten etter loven har fastsatt. Tvangsmulkt kan fastsettes på forhånd dersom særlige grunner tilsier det, og løper da fra en eventuell overtredelse tar til. Det kan fastsettes at tvangsmulkten løper så lenge det ulovlige forhold varer, eller at den forfaller for hver overtredelse. Tvangsmulkt løper likevel ikke dersom etterlevelse er umulig på grunn av forhold som ikke skyldes den ansvarlige. Tvangsmulkt kan fastsettes som løpende mulkt eller engangsmulkt.

Tvangsmulkt pålegges den ansvarlige for overtredelsen. Pålegg om tvangsmulkt er tvangsgrunnlag for utlegg. Departementet kan frafalle påløpt tvangsmulkt.

§ 20 Straff

Med bøter eller fengsel inntil 1 år straffes den som forsettlig eller grovt uaktsomt overtrer bestemmelsene i eller i medhold av §§ 4, 5, 6, 7, 8, 9, 10, 12, 17 og 18.

Er det inntrådt eller voldt fare for betydelig miljøskade, eller det for øvrig foreligger særdeles skjerpene omstendigheter kan fengsel inntil 3 år anvendes.

§ 21 Ikrafttredelse

Denne lov trer i kraft fra den tid Kongen bestemmer.

§ 22 Endringer i annen lovgivning

Forslag til endring i naturoppsynslovens § 2 første ledd:

§ 2. Oppsynets oppgaver

Oppsynet skal føre kontroll med at bestemmelsene gitt i eller i medhold av:

- lov av 28. juni 1957 nr. 16 om friluftslivet,*
- lov av 19. juni 1970 nr. 63 om naturvern,*
- lov av 10. juni 1977 nr. 82 om motorferdsel i utmark og vassdrag,*
- lov av 9. juni 1978 nr. 50 om kulturminner,*
- lov av 29. mai 1981 nr. 38 om viltet, og*
- lov av 15. mai 1992 nr. 47 om laksefisk og innlandsfisk m.v.,*
- lov av xxxxxxxxxx nr. xx om naturområder i Oslo og nærliggende kommuner(Marka)*

blir overholdt. Det samme gjelder lov av 13. mars 1981 nr. 6 om vern mot forurensninger og om avfall, så langt departementet bestemmer.

Oppsummering av forslag til Markalov

Paragraf	Innhold	Deptets. merknader	Kommentarer/vurderinger
§ 1 Formål	bevare er rikt og variert landskap, natur- og kulturmiljø sikre verdiene for friluftsliv, naturopplevelser og idrett ta hensyn til annen bærekraftig bruk	Fremtidige generasjoner mulighet for friluftsliv, naturopplevelse idrett skal ivaretas Enhver bruk skal hensynta andre brukere Hjemler særskilt vern av friluftsområder	Andre formål må vike for friluftsliv, naturopplevelser og idrett Bærekraftig skogbruk skal kunne drives
§ 2 Geografisk avgrensning	Kjekstadmarka, Vestmarka, Krokskogen, Bærumsmarka, Nordmarka, Romeriksåsene, Gjelleråsmarka, Østmarka, Sørmarka Nye nærliggende områder med tilsvarende kvaliteter kan innlemmes Nøyaktig avgrensning gjennom egen forskrift		Ingen endringer i avgrensningene foreslått Egen høring av eventuelle endringer
§ 3 Myndigheter etter loven	Departementet, Fylkesmannen, Fylkesmannen i Oslo og Akershus, Direktoratet for naturforvaltning, Statens naturoppsyn, fylkeskommunen, Akershus fylkeskommune, kommunen	Kommunen er lokal Markamyndighet Fylkesmannen i Oslo og Akershus klageinstans for alle klager, uavhengig av kommune	
§ 4 Forbud mot bygge- og anleggstiltak, planlegging, mv.	Marka er LNF-område og tiltak i strid med arealformålet er ikke tillatt, heller ikke spredt bebyggelse	Kun bygge- og anleggsvirksomhet som har direkte tilknytning til landbruk eller annen stedbunden næring (tradisjonell landbruksvirksomhet) er tillatt Fradeling er tillatt	Det er gitt en lang liste på anlegg som ikke er tillatt, men det er uklart om ikke noe av dette faller inn under moderne landbruksdrift, jfr. Landbruk Pluss og T-1443 Fradeling og andre tiltak må ses i sammenheng med Jordloven Uklart hvordan aktiviteter som ikke krever anleggs-tiltak, f.eks. paintball-områder, skal håndteres
§ 5 Idrettsanlegg	Kan tillates, dersom det fremmer formålet med loven og ikke medfører støy utover anleggets nærområde. Det skal legges vekt på regionale eller nasjonale behov	Idrettsanlegg skal i minst mulig grad etableres i marka, og marka skal være et sted hvor det foregår utendørs aktiviteter Vekt på utmarksbasert idrett, selv om idrett også er en del av formålet med. Vektlegging av regionalt behov	
§ 6 Tilrettelegging for ferdsel, stier og løyper, inngreps-tillatelse, mv.	Anlegg av stier og løyper krever tillatelse, større løyper reguleringsplan i tillegg. Anlegg, rydding, merking, mm skal skje i samråd med grunneier(e). Departementet kan i forskrift gi nærmere bestemmelser om anlegg, rydding, merking mm. Grunneier kan kreve sti/løype omlagt.	I utgangspunktet er ikke grunneiers tillatelse nødvendig.	Rådighetsbegrensninger bør erstattes. Uklart om anlegg av egne ridestier kan anlegges

Paragraf	Innhold	Deptets. merknader	Kommentarer/vurderinger
§ 7 Offentlig infrastruktur (veier, kraftproduksjon, dammer, vannforsyningssystemer, kraftledninger, mv.)	Ikke tillatt i Marka og krever dispensasjon fra departementet	Ved dispensasjon må tiltaket også behandles etter PBL.	
§ 8 Motorferdsel	Motorferdsel i utmark og vassdrag er ikke tillatt for annet enn nærmere spesifiserte aktiviteter. All motorferdsel skal foregå varsomt og på tidspunkt som gir minst mulig ulemper. Ytterligere begrensninger av privat ferdsel kan bli fastsatt.	Reglene bygger på bestemmelsene i motorferdselloven. Det skal foretas en forhånds-vurdering av kjøringens antatte virkning på friluftsliv, terreng og dyreliv	Motorferdselloven er under revisjon. Høringsfrist 15.10.07.
§ 9 Behandling av søknader etter loven	Tiltak kan ikke utføres før søknad er behandlet. Tillatelse kan bare gis dersom fordelene anses større enn skader og ulemper for friluftsliv, naturmiljø eller allmenne interesser Forskrift om behandling av søknader kan bli gitt	Jo større tiltak, desto bedre underbygging. For idrettsanlegg må det framgå hvorfor det er behov for anlegget og en vurdering av alternative plasseringer utenfor Marka.	Samordnet saksbehandling etter ulike lovverk forutsettes Eventuell lysforurensning bør dokumenteres
§ 10 Dispensasjon	Kommunen kan gi varig eller midlertidig dispensasjon fra §§ 4.5 , 6, første ledd og 8. Kan bare gis dersom formålsbestemmelse ikke blir vesentlig tilsidesatt.	Fordelene ved å gi dispensasjon må være klart større enn ulempene for friluftsliv, naturmiljøet eller allmenne interesser	
§ 11 Klage			
§12 Særskilt vern	Områder som på grunn av naturopplevelsesverdier har særskilte kvaliteter for friluftslivet kan vernes som friluftsområde. Det kan foretas skjøtsel og tilrettelegging for friluftsliv	Først og fremst områder av nasjonal eller regional verdi. Midlertidig vern kan fastsettes. Grunneier kan ikke pålegges skjøtsel, men avtale om skjøtsel kan inngås.	Kostnytte vurderinger som inkluderer skogbruksforhold bør ligge til grunn og alternativer til vern utredes, f.eks. mulighet for å gi tilskudd til miljøtiltak Også midlertidig vern bør kompenseres. Avtaler om skjøtsel/skånsomt uttak bør fortrinnsvis inngås med grunneier(e)
§ 13 Saksbehandlingsregler (for særskilt vern)	Kontakt med berørte kommune/fylkeskommuner for avgrensning. Melding om påtenkt vernetiltak - grunneier(e) og andre gis uttalefrist Kunngjøring av endelig vedtak	Bestemmelsene er de samme som i naturvernloven	
§ 14 Kompensasjon til eiere og rettighets-havere i verneområdet	Kan kreves erstattet av staten etter vanlige rettsgrunnsetninger		
§ 15 Markarådet	Kan oppnevnes og skal arbeide for å fremme formåler med loven. Kan gi uttalelser til søknader, forslag til reguleringsplaner og verneplaner. 10 medlemmer, Akershus fylkeskommune sekretariat.	Ment å ha en ombudsmannsrolle. Sammensetningen skal gjenspeile flerbruksperspektiver i Marka og først og fremst bestå av organisasjoner med interesse i Marka	Kommunens rolle er ikke spesifisert Bør ha jordbruks- og skogbruksfaglig ekspertise

Paragraf	Innhold	Deptets. merknader	Kommentarer/vurderinger
§ 16 Forhold til andre lover			
§ 17 Tilsyn og kontroll	Statens naturoppsyn (SNO) og kommunen skal utøve tilsynet og avgjør på hvilke områder det skal føres tilsyn		Behov for styrking av SNO
§ 18 Retting og avbøtende tiltak	Kommunen og SNO kan gi pålegg om retting eller stansing		
§ 19 Tvangsmulkt	Myndighet etter loven kan gi tvangsmulkt, som løpende mulkt eller engangsmulkt		
§ 20 Straff	Bøter eller fengsel inntil 1 år.		
§ 21 Ikrafttredelse			
§ 22 Endringer i annen lovgivning	Endring i naturoppsynslovens § 2 første ledd	Utvider naturoppsynets tilsynsmyndighet	